

Byla C-585/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. lapkričio 5 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Valladolid (Ispanija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 22 d.

Pareiškėja:

BFF Finance Iberia S.A.U

Atsakovė:

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

JDO. CONTENCIOSO/ADMTVO. N. 2 (Administracinis teismas Nr. 2)

VALJADOLIDAS

<...>

<...> [teismo, proceso ir šalių nurodymas]

NUTARTIS

VALJADOLIDAS, du tūkstančiai dvidešimtųjų metų rugsėjo dvidešimt antra diena.

FAKTINĖS APLINKYBĖS

PIRMA.- 2008–2013 m. komercinės bendrovės ALIFAX SPAIN S.L., BIOTRONIK SPAIN S.A., EVOMED SL, EXACTECH IBÉRICA SL, FERRING SA, GETINGE GROUP SPAIN S.L., *GlaxoSmithKline S.A.*, JUSTE FARMA SLU, JUSTE SAQF, L.F. GUERBET SA, LABORATORIOS ERN S.A., LABORATORIOS NORMON, S.A., LABORATORIOS RUBIÓ S.A., *Laboratorios ViiV Healthcare S.L.*, LELEMAN, S.L., MEDCOM TECH S.A., *Merck, Sharp & Dohme de España S.A.*, NACATUR 2 ESPAÑA, S.L. PHARMA

MAR, S.A., RECOLETAS CASTILLA LEON, SHIRE PHARMACEUTICALS IBERICA SL, TEXTIL PLANAS OLIVERAS, S.A., ir ZIMMER BIOMET SPAIN S.L tiekė prekes ir teikė paslaugas GERENCIA REGIONAL DE SALUD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (Kastilijos ir Leono autonominės bendruomenės regioninė sveikatos apsaugos valdyba) priklausantiems medicinos centrams.

Ši valdyba laiku neapmokėjo minėtų bendrovių išrašytų sąskaitų.

ANTRA.- Pagal reikalavimo (skolos) perleidimo sutartis bendrovė BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. iš minėtų bendrovių (**orig. p. 2**) perėmė tam tikras teises į pagal neapmokėtas sąskaitas susidariusias skolas.

TREČIA.- 2019 m. gegužės 31 d. rašte BFF FINANCE IBERIA, S.A.U. pareikalavo, kad *Gerencia Regional de Salud* (Regioninė sveikatos apsaugos valdyba), pavaldi CONSEJERÍA DE SANIDAD DE LA JUNTA DE CASTILLA Y LEON (Kastilijos ir Leono autonominės bendruomenės sveikatos apsaugos ministerija), jai sumokėtų: 124 662,71 EUR kaip pagrindinę sumą ir atitinkamus delspinigius, apskaičiuotus taikant *Ley 3/04* (Įstatymas Nr. 3/04) nustatytą palūkanų normą; 43 296,61 EUR kaip delspinigius, apskaičiuotus taikant Įstatyme Nr. 3/04 nustatytą palūkanų normą, susidariusius dėl pavėluotai apmokėtų sąskaitų[,] ir 40 EUR kaip išieškojimo išlaidas už kiekvieną sąskaitą, neapmokėtą per teisės aktuose nustatytus sumokėjimo terminus, kaip numatyta Įstatymo Nr. 3/2004 8 straipsnyje.

Administracija šių sumų nesumokėjo.

KETVIRTA.- [Administracijai] neatsakius į 2019 m. gegužės 31 d. raštą, BFF FINANCE IBERIA, S.A.U pateikė skundą administraciniam teismui.

<...> [nacionalinės teisės normos, kuriomis grindžiamas skundas]

PENKTA.- Vėliau BFF FINANCE IBERIA, S.A.U pateikė prašymą, jame prašė:

1. Konstatuoti, kad skundžiamas veiksmų nesiėmimas prieštarauja teisės normoms;
2. Iš institucijos atsakovės priteisti sumokėti šias sumas:
 - a. 40 EUR sumą už kiekvieną sąskaitą, kaip išieškojimo išlaidas;
 - b. 51 610,67 EUR kaip pagrindinę sumą ir kartu atitinkamus delspinigius, susidarančius iki visiško sumokėjimo dienos, kaip numatyta Įstatyme Nr. 3/2004;
 - c. 43 626,79 EUR sumą, kaip delspinigius; (**orig. p. 3**)
 - d. teisės aktuose numatytas palūkanas, susidarančius už delspinigius nuo skundo administraciniam teismui pateikimo dienos;

e. bylinėjimosi išlaidas.

BFF FINANCE IBERIA, S.A.U prašė pateikti EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMUI prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

ŠEŠTA.- 2020 m. vasario 27 d. *Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León* pateikė atsiliepiamą į skundą.

Ji prašo skundą atmesti.

<...>

<...>. [nacionalinės proceso teisės nuostatos]

DEVINTA.- Šią bylą nagrinėjančiam teismui kyla abejonių dėl taikytinos Sąjungos teisės aiškinimo ir taikomos Ispanijos teisės suderinamumo su Sąjungos teise <...>.

DEŠIMTA.- Bylos šalių ir MINISTERIO FISCAL (Prokuratūra) paprašius pateikti nuomonę dėl galimybės pagal SUTARTIES DEL EUROPOS SAJUNGOS VEIKIMO 267 straipsnį kreiptis į EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMĄ su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, šalių pozicijos buvo tokios: (**orig. p. 4**)

Pakartodama ankstesnę savo poziciją BFF FINANCE IBERIA, S.A.U apibendrintai teigė, kad JUZGADO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO NUM. 2 DE VALLADOLID (Valjadolido administracinis teismas Nr. 2) privalo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą <...>.

ADMINISTRACIJA (ATSAKOVĖ) prieštarauja prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimui.

Vadovaudamasi tuo, kas įtvirtinta tiek nacionalinėje, tiek Bendrijos jurisprudencijoje ir teismų praktikoje MINISTERIO FISCAL dėl šios bylos daro išvadą, kad pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nebūtina ir nereikalinga.

TEISINIAI PAGRINDAI

PIRMAS.- <...>: [teismui kilusių abejonių pakartojimas]

1.- Įstatymo Nr. 3/2004 8 straipsnio (kuris nurodomas TRLCSP ir LCSP) redakcijoje, įtvirtintoje priėmus Direktyvą 2011/7/ES, nustatyta:

„1. Kai skolininkas laiku nevykdo įsipareigojimų, kreditorius turi teisę gauti iš skolininko fiksuotą 40 EUR sumą; ji visais atvejais ir be išankstinio prašymo pridedama prie pagrindinės skolos. Be to, kreditorius turi teisę pareikalauti iš skolininko atlyginti visas tinkamai pagrįstas išieškojimo išlaidas, patirtas dėl

skolininko pavėluoto mokėjimo ir viršijančias ankstesnėje pastraipoje nurodytą sumą.“ (orig. p. 5)

[Ieškove esanti] šalis mano, kad fiksuota 40 EUR dydžio suma mokėtina už kiekvieną sąskaitą, o ne už procesą.

2.- Delspinigiai pradkami skaičiuoti praėjus trisdešimčiai dienų nuo sąskaitos išrašymo dienos; laikoma, kad tą dieną rangovas jau yra suteikęs paslaugą, kaip tai numatyta TRLCSP ir LCSP nuostatose.

Šiuo klausimu 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 23 konstatuojamoje dalyje numatyta:

„<...> Dėl ilgų viešosios valdžios institucijų mokėjimo laikotarpių ir pavėluoto mokėjimo už prekes ir paslaugas įmonės patiria nepagrįstų išlaidų. Todėl tikslinga nustatyti konkrečias taisykles, kurios būtų taikomos komerciniams sandoriams dėl įmonių atliekamo prekių tiekimo ir paslaugų teikimo viešosios valdžios institucijoms, kurios visų pirma turėtų numatyti mokėjimo laikotarpius, kurie paprastai neviršija 30 kalendorinių dienų, išskyrus tuos atvejus, kai dėl to <...> aiškiai susitariama kitaip, ir su sąlyga, kad tai objektyviai pagrįsta atsižvelgiant į konkretų sutarties pobūdį ar ypatumus, ir bet kuriuo atveju mokėjimo laikotarpiai neviršija 60 kalendorinių dienų“.

Šioje direktyvoje nustatyta bendra taisyklė, pagal kurią mokėjimo laikotarpis negali viršyti 30 dienų, o mokėjimą atlikti per 60 dienų leidžiama tik i) šalims aiškiai susitarus ir ii) kai tai objektyviai pagrįsta atsižvelgiant į konkretų sutarties pobūdį ar ypatumus.

Direktyvos 2011/7/ES priėmimą iniciavusi Europos Komisija taip pat nurodo, kad viešosios valdžios institucijos mokėjimą turi atlikti per 30 dienų laikotarpį ir tik išskirtinėmis aplinkybėmis gali tai padaryti per 60 dienų laikotarpį.

3.- PVM nurodymas apskaičiuojant palūkanas. (orig. p. 6)

Direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, kuria remiantis parengta šiuo metu galiojanti Įstatymo Nr. 3/2004 redakcija, 2 straipsnyje „mokėtina suma“ apibrėžta kaip „pagrindinė suma, kuri turėjo būti sumokėta per sutartyje arba teisės aktuose nustatytą mokėjimo laikotarpį, įskaitant mokėtinus mokesčius, rinkliavas ar kitus mokesčius, nurodytus sąskaitoje faktūroje arba lygiaverčiame reikalavime apmokėti“.

Ar šią direktyvą galima aiškinti taip, kad į joje įtvirtintą delspinigių apskaičiavimo pagrindą galima įtraukti PVM, mokėtiną už suteiktą paslaugą ir nurodytą pačioje sąskaitoje?

<...> [atsakovė mano, kad nebūtina pateikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą]

TREČIAS.- PRAŠYMO PRIIMTI PREJUDICINIŲ SPRENDIMŲ PATEIKIMAS

Sąjungos teisės aktas, taikomas sprendžiant klausimus dėl delspinigių mokėjimo ir išieškojimo išlaidų kompensavimo, yra 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius.

Jo 4 straipsnyje „Įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai“ 1 dalyje numatyta: **(orig. p. 7)**

„1. Valstybės narės užtikrina, kad vykdant komercinius sandorius, kai skolininkas yra viešosios valdžios institucija, kreditorius, pasibaigus 3, 4 arba 6 dalyse nustatytam laikotarpiui, turėtų teisę, nereikalaujant priminimo, gauti teisės aktuose nustatytus delspinigius už pavėluotą mokėjimą, jei įvykdomi šie reikalavimai:

- a) kreditorius įvykdė savo sutartines ir teises pareigas; ir
- b) kreditorius laiku negavo jam priklausančios sumos, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą.“

Tos pačios direktyvos 6 straipsnyje „Išieškojimo išlaidų kompensavimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini pagal 3 arba 4 straipsnį, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 EUR sumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta nustatyta suma būtų mokėtina nereikalaujant priminimo, kompensuojant kreditoriaus išieškojimo išlaidas.

3. Be 1 dalyje nurodytos nustatytos sumos kreditorius turi teisę reikalauti iš skolininko pagrįstos kompensacijos už visas išieškojimo išlaidas, viršijančias tą nustatytą sumą ir susijusias su skolininko pavėluotu mokėjimu. Šios išlaidos, *inter alia*, galėtų apimti išlaidas, patirtas naudojantis advokato ar skolų išieškojimo įmonės paslaugomis.“ **(orig. p. 8)**

Galiausiai šios direktyvos 7 straipsnio „Nesąžiningos sutarties sąlygos ir praktika“ 1 dalyje nurodyta:

„1. Valstybės narės numato, kad sutarties sąlyga arba praktika, susijusi su mokėjimo diena arba laikotarpiu, delspinigių už pavėluotą mokėjimą palūkanų norma ar išieškojimo išlaidų kompensavimu yra nevykdytina arba iš jos kyla reikalavimas kompensuoti nuostolius, jei ji yra labai [akivaizdžiai] nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu.

Nustatant, ar sutarties sąlyga arba praktika yra labai [akivaizdžiai] nesąžininga kreditoriaus atžvilgiu, kaip apibrėžta pirmoje pastraipoje, atsižvelgiama į visas konkrečius atvejo aplinkybes, įskaitant:

- a) labai didelį nukrypimą nuo gerosios komercinės praktikos, pažeidžiant sąžiningumo ir sąžiningo elgesio [lojalaus elgesio] principus;
- b) produkto arba paslaugos pobūdį; ir
- c) tai, ar skolininkas turi objektyvią priežastį nukrypti nuo teisės aktuose nustatytų delspinigių už pavėluotą mokėjimą palūkanų normos, mokėjimo laikotarpio, kaip nurodyta 3 straipsnio 5 dalyje, 4 straipsnio 3 dalies a punkte, 4 straipsnio 4 dalyje ir 4 straipsnio 6 dalyje, arba nuo nustatytos sumos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalyje.“

2 ir 3 dalyse taip pat nurodyta:

„2. Taikant 1 dalį, sutarties sąlyga arba praktika, dėl kurios negalimas delspinigių už pavėluotą mokėjimą nustatymas, laikoma labai [akivaizdžiai] nesąžininga.“

„3. Taikant 1 dalį preziumuojama, kad sutarties sąlyga arba praktika, dėl kurios negalimas 6 straipsnyje nurodytas išieškojimo išlaidų kompensavimas, yra labai [akivaizdžiai] nesąžininga.“ (orig. p. 9)

KETVIRTAS.- Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šiam teismui pačiam ir dėl <...> [BFF FINANCE IBERIA, S.A.U.] pateikto skundo kyla abejonių dėl to, kaip spręsti šį ginčą.

Abejonės, dėl kurių užduodami klausimai, yra šios:

1.- Direktyvos 2011/7/UE 6 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini pagal 3 arba 4 straipsnį, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 EUR sumą. Ši nuostata buvo perkelta į šiuo metu galiojančią Įstatymo Nr. 3/2004 8 straipsnio redakciją. ABEJONĖ KYLA DĖL TO, AR MINĖTI 40 EUR TURI BŪTI MOKAMI UŽ KIEKVIENĄ SĄSKAITĄ, AR UŽ BENDRĄ REIKALAVIMĄ. Jei būtų patvirtintas pirmasis aiškinimas, kyla klausimas, ar 40 EUR už kiekvieną sąskaitą mokėjimas siejamas su reikalavimu, kad šalis, kuri kreipėsi į teismą, turi kiekvieną šią sąskaitą atskirai nurodyti visuose savo reikalavimuose, pateikiamuose tiek administracinėse institucijose, tiek administraciniuose teismuose, ar pakanka pateikti bendrą jungtinį reikalavimą, kad vėliau būtų galima pareikalauti šių 40 EUR už kiekvieną sąskaitą.

Dėl šio klausimo <...> teismų nuomonės skiriasi <...>.

2.- <...> (orig. p. 10) [pakartojama Direktyvos 2011/7 23 konstatuojamoji dalis]

<...>. [pakartojama direktyvoje nustatyta bendra taisyklė]

Ley 9/2017 (Įstatymas Nr. 9/2017) 198 straipsnio 4 dalyje nustatytas 60 dienų mokėjimo laikotarpis, taikomas visais atvejais ir visų rūšių sutartims, numatant pradinį 30 dienų laikotarpį, skirtą patvirtinimui, ir papildomą 30 dienų laikotarpį – mokėjimui atlikti.

Ar minėtą direktyvą galima aiškinti taip, kad valstybė narė gali pagrįstai nustatyti visais atvejais taikytiną 60 dienų mokėjimo laikotarpį ir sutartyje galima aiškiai jo nenurodyti ar nepateisinti konkrečiu sutarties pobūdžiu ar jos ypatybėmis? Ar tokia nuostata prieštarauja pirma nurodytai Sąjungos teisei?

3.-<...> PVM nurodymas apskaičiuojant palūkanas.

<...> [pakartojamas direktyvos 2 straipsnis] <...> Ar šią direktyvą galima aiškinti taip, kad apskaičiuojant delspinigius pagal joje numatytą tvarką įtrauktinas PVM, mokėtinas už suteiktą paslaugą ir nurodytas pačioje sąskaitoje? Ar vis dėlto darytinas skirtumas, pagal tai, kuriuo momentu rangovas šį mokesį sumoka mokesčių administracijai?

Jei rangovas sumokėjo PVM, susijusį su laiku neapmokėtomis sąskaitomis faktūromis ar pažymomis apie atliktus darbus (dėl kurių susidaro delspinigiai), mokėdamas PVM už laikotarpį, per kurį buvo suteikta paslauga, t. y. jei atliko išankstinį mokėjimą, ar jis turi (**orig. p. 11**) teisę reikalauti sumokėti delspinigius atsižvelgiant į šį iš anksto sumokėtą mokesį, kurią visais atvejais jis turi įrodyti?

Priešingu atveju, [jei] jis nesumokėjo PVM iš anksto, ar tai reiškia, kad nereikia apskaičiuoti delspinigių už sumą, kuri nebuvo išskaičiuota iš jo turto, nes nėra žalos, kurią reikėtų atlyginti.

Ispanijos teismai nevienodai atsako į šį klausimą ir pateikia dėl jo skirtingus aiškinimus.

<...> [nacionalinės proceso teisės nuostatos]<...> **REZOLIUCINĖ DALIS**

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nutariama sustabdyti šios bylos nagrinėjimą ir pateikti EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMUI šį prejudicinį klausimą:

„Atsižvelgiant į 2011 m. vasario 16 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 4 straipsnio 1 dalį, 6 straipsnį, 7 straipsnio 2 ir 3 dalis

Ar šios direktyvos 6 straipsnį reikia aiškinti taip, kad 40 EUR bet kuriuo atveju mokėtini už kiekvieną sąskaitą, kai šalis, kuri yra kreditorė, visuose savo reikalavimuose, pateiktuose tiek administracinėse institucijose, tiek

administraciniuose teismuose, atskirai nurodė kiekvieną tą sąskaitą, ar vis dėlto šie 40 EUR bet kuriuo atveju mokėtini už kiekvieną sąskaitą, net jei pateikti bendri ir jungtiniai reikalavimai?

Kaip turi būti aiškinama Įstatymo Nr. 9/2017 198 straipsnio 4 dalis, kurioje nustatytas 60 dienų mokėjimo laikotarpis, taikomas visais atvejais ir visų rūšių sutartims, numatant pradinį 30 dienų patvirtinimo laikotarpį ir papildomas 30 dienų mokėjimui atlikti (**orig. p. 12**), atsižvelgiant į tai, kad minėtos direktyvos 23 [konstatuojamoje dalyje] nustatyta:

„Dėl ilgų viešosios valdžios institucijų mokėjimo laikotarpių ir pavėluoto mokėjimo už prekes ir paslaugas įmonės patiria nepagrįstų išlaidų. Todėl tikslinga nustatyti konkrečias taisykles, kurios būtų taikomos komerciniams sandoriams dėl įmonių atliekamo prekių tiekimo ir paslaugų teikimo viešosios valdžios institucijoms, kurios visų pirma turėtų numatyti mokėjimo laikotarpius, kurie paprastai neviršija 30 kalendorinių dienų, išskyrus tuos atvejus, kai dėl to aiškiai susitariama kitaip, ir su sąlyga, kad tai objektyviai pagrįsta atsižvelgiant į konkretų sutarties pobūdį ar ypatumus, ir bet kuriuo atveju mokėjimo laikotarpiai neviršija 60 kalendorinių dienų“?

Kaip turi būti aiškinamas minėtos direktyvos 2 straipsnis? Ar šią direktyvą galima aiškinti taip, kad apskaičiuojant delpinīgius pagal joje numatytą tvarką įtrauktinas PVM, mokėtinas už suteiktą paslaugą ir nurodytas pačioje sąskaitoje? Ar vis dėlto darytinas skirtumas, pagal tai, kuriuo momentu rangovas sumoka šį mokesčių mokesčių administracijai?

<...>.

<...> [informacija apie priimto sprendimo paskelbimą, jo neatšaukiamumą bei parašas]

(orig. p. 13)